

НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІЗКУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОЇ, РЕКРЕАЦІЙНО-ОЗДОРОВЧОЇ ТА СПОРТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Бондар Т.С., Золочевський В.В.

Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Постановка проблеми, аналіз публікацій. Як засвідчують положення Закону України «Про освіту» та низки інших нормативних актів, пріоритетним завданням державної політики України є запровадження освітніх інновацій та технологій, спрямованих на формування у молоді здорового способу життя, сучасного світогляду, самоосвіти і самореалізації особистості тощо. Особливо актуально ці питання стоять під час фахової підготовки для роботи у навчальних закладах майбутніх педагогів усіх спеціальностей.

Мета роботи — виявлення соціально-педагогічних умов вдосконалення фізкультурно-освітньої, рекреаційно-оздоровчої та спортивної діяльності майбутніх педагогів.

Результати дослідження та їх обговорення. Аналіз представлених матеріалів соціологічного дослідження серед 899 студентів — майбутніх педагогів засвідчив, що переважна більшість респондентів (88,1 %) вважає, що вести здоровий спосіб життя (ЗСЖ) є модним

у сучасному суспільстві. При цьому респонденти мають думку, що найбільш вагомою складовою ЗСЖ є відсутність у людини шкідливих звичок (38,2 %), далі (у порядку ранжування) — раціональне харчування, оптимальний режим рухової активності, оптимальний режим праці та відпочинку, відпочинок у рекреаційних зонах. Не зважаючи на те, що лідируючі позиції у ЗСЖ людини, на думку студентів, посідає відсутність шкідливих звичок, у середньому лише 61,4 % їх не мають. При цьому 15 % студентів палять, 16,5 % — вживають слабоалкогольні напої та 10,4 % — різноманітні вина.

Характерним також є те, що майже всі опитані студенти (крім спеціальностей «Дошкільна освіта» та «Фізичне виховання») не надають значимості такій важливій складовій ЗСЖ, що забезпечує фізичне здоров'я людини, як фізична активність. Це підтверджується результатами подальшого аналізу отриманих матеріалів опитування. Так, пріоритетним напрямком у дозвіллі студентів є спілкування з друзями (53,3 %), на брак занять у спортивних секціях, фітнес-клубах, басейнах, танцювальних колективах, відвідування аквапарків. Ці способи організації власного дозвілля респонденти у цілому ставлять лише на четверте місце (19,4 %), а студенти спеціальностей «Дошкільна, музична, початкова освіта» та «Соціальна педагогіка» взагалі на п'яте місце рейтингу і лише майбутні вчителі фізичної культури — на друге (34,4 %). Вказану ситуацію 68,3 % студентів виправдовують тим, що у них бракує часу на фізкультурно-оздоровчу діяльність. При цьому найбільше таких студентів навчаються на спеціальностях «Дошкільна освіта» — 81,5 %, «Музична освіта» — 74,6 %, «Початкова освіта» — 74,6 %. Це пояснює те, що для більшої частки студентів (51,8 %) аудиторні заняття з фізичного виховання є єдиним способом підвищення рівня рухової активності.

Найбільш вагомими мотиваційними чинниками щодо відвідування навчальних занять з фізичного виховання студенти вказують розуміння позитивного впливу фізичних вправ на власне здоров'я (у середньому 34 %), можливість отримати позитивну оцінку (у середньому 29,3 %), а також можливість отримати емоційне задоволення від занять (у середньому 27,6 %). Отже існує протиріччя між вищевказаним аналізом відповідей студентів щодо складових ЗСЖ та розумінням респондентами користі занять фізичними вправами для тілесної та духовної сутності людини.

Подальший аналіз матеріалів соціологічного опитування підтвердив вказане протиріччя. Так, основними мотивами, які спонукають до позааудиторних занять фізичними вправами (рекреаційно-оздоровчої діяльності) та спортом, респонденти вказали бажання мати красиву статуру (44,8 %), здоров'я (41,3 %) та бажання вдосконалювати свій організм (33,1 %). Інші варіанти відповідей не є значущими. При цьому вказана тенденція характерна для більшості напрямків підготовки фахівців, крім спеціальностей «Початкова освіта» та «Фізичне виховання». Студенти, вказаних спеціальностей чинником мотивації до занять фізичними вправами та спортом у позааудиторний час у главу кута ставлять позитивний вплив таких занять на здоров'я людини, відповідно, 49,1 % та 49,4 %.

Наявне протиріччя знаходить своє підтвердження і у відповідях студентів щодо участі у самоврядуванні фізкультурно-спортивної діяльності у навчальному закладі. Так, у середньому лише 29,5 % респондентів беруть участь у різноманітній громадській діяльності (комісії студентських рад, суддівство, організація та проведення змагань, робота фізкультурно-спортивного клубу тощо), пов'язаній з фізичною культурою. Найбільше таких студентів навчаються за спеціальностями «Початкова освіта» (38,2 %) та «Фізичне виховання» (50,6 %), найменше — «Музична освіта» (15,5 %) та «Соціальна педагогіка» (22 %). Аналогічна ситуація склалася і відносно бажання студентів брати участь у такій громадській діяльності — у середньому лише 31 %. Найбільше бажаючих брати у ній участь навчаються також на спеціальностях «Початкова освіта» (39,9 %) та «Фізичне виховання» (61,9 %).

Висновки. Аналіз матеріалів соціологічного дослідження серед студентів педагогічних спеціальностей дозволив виявити протиріччя між знаннями респондентів щодо значущості складових здорового способу життя для здоров'я людини та їх реальним застосуванням у повсякденному житті (наявні шкідливі звички, низька фізична активність тощо) що визначає умови вдосконалення фізкультурно-освітньої, рекреаційно-оздоровчої та спортивної діяльності майбутніх педагогів як частини їх професійної підготовки.

Виявлено також недостатній рівень розуміння студентами ролі фізичної культури у навчальній та дозвільній діяльності, а також низький рівень вмотивованості майбутніх педагогів щодо її здійснення.